

Gedragcode integriteit gemeenteraad Schagen 2024

Inleiding

Een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van het openbaar bestuur is integriteit. De belangen van de gemeente en haar inwoners moeten voorop staan. De gemeenteraad als geheel stelt bij haar handelen het algemeen belang centraal. Deze gedragscode is daarom van toepassing op zowel de raadsleden als de steunfractieleden, ook wel politieke ambtsdragers genoemd.

Ons democratisch systeem en de democratische processen kunnen niet zonder integer functionerende bestuursorganen en functionarissen. Integriteit van politieke ambtsdragers verwijst naar de zorgvuldigheid die politieke ambtsdragers moeten betrachten bij het invullen van hun rol in de democratische rechtsstaat. Dat betekent de verantwoordelijkheid nemen die met de functie samenhangt en bereid zijn verantwoording af te leggen aan collega-bestuurders en/of (leden van) de volksvertegenwoordiging en bovenal aan de inwoners van de gemeente Schagen.

Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar heeft ook betrekking op onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met inwoners, organisaties, medewerkers van de gemeente en tussen politieke ambtsdragers onderling, met behoud van politieke inhoud en stijl, is van groot belang.

Op grond van artikel 15 uit de Gemeentewet moet de gemeenteraad van Schagen een gedragscode integriteit vaststellen. Deze code geeft normen voor integer handelen, maar biedt ook kaders om het gesprek over integriteit te blijven voeren.

De gedragscode is geen uitputtende regeling, want situaties waarmee de gemeenteraad wordt geconfronteerd zijn niet altijd zwart-wit in te delen. In die gevallen biedt de gedragscode uitgangspunten op basis waarvan de raads- en steunfractieleden met elkaar in gesprek kunnen gaan.

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Artikel 1.1: Deze gedragscode is van toepassing op

Deze gedragscode geldt voor de raads- en steunfractieleden van de gemeente Schagen.

Artikel 1.2: Onduidelijkheden

In gevallen waarin de gedragscode niet voorziet of de toepassing niet eenduidig is vindt er afstemming plaats met het Presidium of het Seniorenconvent.

Artikel 1.3: De gedragscode

De gedragscode is geen uitputtende regeling met regels over hoe er in voorkomende situaties gehandeld moet worden. De code biedt kaders om het gesprek over integriteit te voeren. De code is opgesteld vanuit een praktische invalshoek. De gedragscode biedt handvatten om integriteit blijvend onderdeel te laten zijn van de manier waarop de gemeenteraad met elkaar samenwerkt.

Artikel 1.4: Exemplaar voor raads- en steunfractieleden

Raads- en steunfractieleden ontvangen bij hun aantreden een (digitaal) exemplaar van deze gedragscode.

Artikel 1.5: Openbaar

Deze gedragscode is openbaar en via het internet beschikbaar. Het is daarmee door derden te raadplegen.

Artikel 1.6: Aanspreekbaar

De raads- en steunfractieleden zijn aanspreekbaar op naleving van deze gedragscode.

Hoofdstuk 2: Voorkomen van belangenverstremming

Raadsleden hebben de democratische plicht deel te nemen aan de beraadslaging en stemming en staan als volksvertegenwoordigers tegelijk midden in de maatschappij. Daarbij houden zij altijd het algemeen belang voor ogen en gaan zij actief en uit zichzelf belangenverstremming tegen. Zij mogen hun invloed

en stem niet gebruiken om een persoonlijk belang veilig te stellen van zichzelf, een ander, of een organisatie waarmee zij een persoonlijke betrokkenheid hebben

Artikel 2.1: Onthouding deelname beraadslaging en stemming

1. Leden van de gemeenteraad onthouden zich van deelname aan de beraadslaging en stemming als er sprake is van een situatie in strijd met artikel 28 Gemeentewet.
2. Als raadsleden ingevolge het eerste lid niet deelnemen aan de beraadslaging en de stemming, melden zij dit voorafgaand aan de behandeling van het agendapunt aan de voorzitter en vermelden zij op welke wijze de besluitvorming hun in het bijzonder aangaat. Raadsleden beïnvloeden de besluitvorming in dat geval ook niet op andere manieren.
3. Als raadsleden zich onthouden van stemming verlaten zij de raadzaal.

Artikel 2.2: Melden van functies naast het raadslidmaatschap

1. De raads- en steunfractieleiden leveren de raadsgriffier bij aanvang van het raadslidmaatschap de informatie aan over de (neven)functies die zij bekleden, die op grond van artikel 12 Gemeentewet openbaar gemaakt moeten worden. Als gaande het lidmaatschap nieuwe (neven)functies aanvaard worden of de omstandigheden met betrekking tot bestaande (neven)functies wijzigen, wordt de informatie die hierop betrekking heeft direct aangeleverd bij de raadsgriffier. Ook toekomstige functies worden gemeld, op het moment dat het raadslid er kennis van heeft.
2. De informatie bevat in ieder geval:
  - a. de omschrijving van de (neven)functie;
  - b. de organisatie waarvoor de (neven)functie wordt uitgeoefend;
  - c. per wanneer de (neven)functie wordt verricht;
  - d. of de (neven)functie al dan niet uit hoofde van het raadslidmaatschap is;
  - e. of de (neven)functie bezoldigd/onbezoldigd is.
3. De raadsgriffier maakt hiervan een register aan en beheert het register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.
4. Een raads- of steunfractielid moet actief en uit zichzelf (de schijn van) belangenverstremgeling tegengaan.

Artikel 2.3: Melden van financiële belangen

1. Raadsleden doen bij de raadsgriffier opgaaf van hun relevante en significante financiële belangen (zoals aandelen, opties en derivaten) in ondernemingen waarmee de gemeente zakendoet of waarin de gemeente een belang heeft. Ook een tijdens het raadslidmaatschap ontstaan financieel belang dient opgegeven te worden.
2. De informatie betreft in ieder geval:
  - a. een omschrijving van het belang (aard en omvang);
  - b. de organisatie waarin het financiële belang bestaat;
  - c. de aanvangsdatum van het financiële belang.
3. De griffier legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.

Artikel 2.4: Afspraken bij verboden handelingen en verboden overeenkomsten

1. Raadsleden die voornemens zijn een handeling te verrichten of een overeenkomst aan te gaan als mogelijk bedoeld in artikel 15 Gemeentewet, kunnen daarover advies vragen aan de raadsgriffier.
2. Als het raadslid het nodig acht ontheffing te vragen als bedoeld in artikel 15 Gemeentewet, dan ondersteunt de raadsgriffier bij het aanvragen van de ontheffing.
3. Artikel 15 Gemeentewet is ook van toepassing op steunfractieleiden, met dien verstande dat de ontheffing bij de gemeenteraad wordt aangevraagd.

Hoofdstuk 3: Omgang met informatie

Raads- en steunfractieleiden gaan zorgvuldig en correct om met informatie waarover zij beschikken. Daar hoort ook bij dat zij niet met opzet een feitelijke onjuiste voorstelling van zaken geven over gebeurtenissen in en rond de gemeente Schagen.

Artikel 3.1: Geheimhoudingsplicht

1. Raads- en steunfractieleiden gaan zorgvuldig en correct om met informatie die zij uit hoofde van hun ambt tot hun beschikking krijgen. Daarnaast zorgen zij ervoor dat niet-openbare en geheime informatie waarover zij beschikken veilig bewaard wordt.

2. Raads- en steunfractieleden die de beschikking krijgen over gegevens waarvan het geheime en niet-openbare karakter bekend is of waarvan dit redelijkerwijs te vermoeden is, zijn verplicht tot geheimhouding van deze gegevens, behalve als de wet tot mededeling verplicht.
3. Raads- en steunfractieleden maken niet te eigen bate of ten bate van derden gebruik van bij de uitoefening van het ambt verkregen niet openbare en geheime informatie.

Hoofdstuk 4: Geschenken en uitnodigingen

Raadsleden mogen hun invloed en stem niet laten kopen of beïnvloeden door gekregen of in het vooruitzicht gesteld geld, goederen, diensten of uitnodigingen.

Artikel 4.1: Geschenken, faciliteiten of diensten

1. Een raads- en steunfractielid accepteert en biedt geen geschenken, faciliteiten of diensten aan indien zijn/haar onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
2. Onverminderd het eerste lid kunnen raads- en steunfractieleden geschenken en giften die een geschatte waarde van ten hoogste € 50,= vertegenwoordigen behouden.
3. Geschenken en giften die raads- en steunfractieleden uit hoofde van hun functie ontvangen en die een geschatte waarde van meer dan € 50,= vertegenwoordigen worden, als zij niet worden teruggestuurd, eigendom van de gemeente.
4. De raadsgriffier legt een register aan van de geschenken met een geschatte waarde van meer dan € 50. In het register staat aangegeven welke bestemming de gemeente hieraan heeft gegeven. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.
5. Geschenken worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch gebeurt meldt een raadslid dit aan het presidium. Het presidium besluit over de bestemming van de geschenken.

Artikel 4.2: Uitnodigingen

1. Raads- en steunfractieleden accepteren lunches/diners, excursies, evenementen, recepties, werkbezoeken en (buitenlandse) reizen en andere uitnodigingen alleen als dit behoort tot de uitoefening van het raadswerk.
2. Bij twijfel over de vraag of uitnodigingen behoren tot het raadswerk, overleggen raads- en steunfractieleden met de raadsgriffier.
3. Uitnodigingen voor evenementen met een geschatte waarde van meer dan € 50 worden gemeld aan de raadsgriffier en opgenomen in het register, in beheer bij de griffier. Het register is openbaar en via internet beschikbaar.
4. In het verlengde lid 3 verschaft het raads- of steunfractielid informatie over het doel, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap en de geraamde kosten.

Hoofdstuk 5: Gebruik gemeentelijke voorzieningen

Raads- en steunfractieleden van de gemeente Schagen gaan op een behoedzame manier om met gemeentelijke voorzieningen en financiële middelen die hun ter beschikking staan en gebruiken deze alleen waar ze voor zijn bedoeld.

Artikel 5.1: Privégebruik

Het gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor privédoeleinden is niet toegestaan, tenzij het de bruikleen betreft van informatie- en communicatievoorzieningen die mede voor privédoeleinden kunnen worden gebruikt.

Artikel 5.2: Onkostenvergoedingen en declaraties

1. Raads- en steunfractieleden houden zich aan de regels die gelden voor onkostenvergoedingen en declaraties. Zij declareren geen zaken die door de onkostenvergoedingen worden gedekt.
2. Een raads- of steunfractielid declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.

Artikel 5.3: Gebruik ICT-middelen

Raads- en steunfractieleden houden zich bij gebruik van de ICT-middelen van de gemeente aan het volgende:

- a. Gegevensdragers met informatie worden niet onbeveiligd en onbewaakt achtergelaten;
- b. wachtwoorden worden niet gedeeld;
- c. de bruikleen device wordt niet aan anderen uitgeleend, ook niet tijdelijk;
- d. werkmails worden niet naar privémail doorgestuurd;
- e. documenten met (herleidbare) persoonsgegevens worden enkel door middel van een beveiligde email met externe personen gedeeld.

Hoofdstuk 6: Omgangsvormen

Raads- en steunfractielieden gaan binnen en buiten de vergaderzaal op respectvolle wijze om met elkaar, andere bestuurders, ambtenaren en inwoners. Zij onthouden zich, ook in de privésfeer, van gedragingen die schadelijk zijn of kunnen zijn voor de eer en het aanzien van de gemeente.

Artikel 6.1 Omgangsvormen

1. Raads- en steunfractieleiden zijn zeven dagen in de week, 24 uur per dag in functie. Een raads- en steunfractielid is zich bewust van zijn/haar voorbeeldfunctie binnen de gemeente. Dit geldt zowel bij direct contact met mensen als in de (social) media.
2. Raads- en steunfractieleiden bejegenen elkaar, andere bestuurders, de raadsgriffier, de gemeentesecretaris en andere ambtenaren op correcte wijze zowel mondeling, schriftelijk als in de (sociale) media. Zij blijven ver weg van pestgedrag, seksuele intimidatie, discriminatie, provocatie, agressie en geweld. Ook 'op de persoon spelen', grof taalgebruik en ongefundeerde beschuldigingen van strafbaar gedrag aan het adres van raads- en steunfractieleiden of andere fracties zijn ongewenste omgangsvormen.
3. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid bewaken en bevorderen raads- en steunfractieleiden actief de sociale veiligheid. Dat doen raads- en steunfractieleiden door zelf het goede voorbeeld te geven en elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag. Zij kunnen elkaar hierbij ondersteunen.
4. Raads- en steunfractieleiden zijn aanspreekbaar op hun gedrag en zijn bereid om hiervan te leren, want fouten maken mag. Het gesprek over omgangsvormen gebeurt direct met de betrokkene, niet via online kanalen zoals Whatsapp, X, Instagram, etc.
5. In uitlatingen in of op (sociale) media houden raads- en steunfractieleiden de eer en het aanzien van de gemeente Schagen hoog.

Artikel 6.2 Omgangsvormen in vergadering

1. Raadsleden houden zich tijdens de oordeelsvormende- en besluitvormende vergaderingen aan het Reglement van Orde en volgen de aanwijzingen van de voorzitter op.
2. Raads- en steunfractieleiden spreken in het debat via de voorzitter.
3. Optreden tegen een (mogelijk) grensoverschrijdende bejegening tijdens vergaderingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de voorzitter en de raads- en steunfractieleiden. De voorzitter kan een raads- of steunfractielid vermanen en terugroepen tot de behandeling van het onderwerp. De spreker wordt in de gelegenheid gesteld de woorden, die tot de waarschuwing aanleiding hebben gegeven, terug te nemen. Indien de spreker van deze gelegenheid geen gebruik maakt, kan de voorzitter de spreker het woord ontnemen of de vergadering voor een bepaalde tijd schorsen of zelfs sluiten.
4. Raadsleden kunnen de voorzitter wijzen op een (mogelijk) grensoverschrijdende bejegening met een punt van orde of een persoonlijk feit.

Hoofdstuk 7: Meldingen van vermoedens van integriteitsschending

Artikel 7.1 Protocol

1. Bij vermoedens van een integriteitsschending of bij ervaren ongewenst gedrag, geldt het 'Protocol behandeling meldingen van vermoede integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers gemeente Schagen 2024'.
2. Voor de wijze waarop integriteitsmeldingen moet worden ingediend en behandeld, wordt verwezen naar het 'Protocol behandeling meldingen van vermoede integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers gemeente Schagen 2024'.

Hoofdstuk 8: Uitvoering gedragscode

Artikel 8.1: Uitvoering

1. De raad, maar ook de voorzitter van de raad, raadsgriffier, fractievoorzitters en steunfractieleiden zien erop toe dat de gedragscode wordt nageleefd.
2. De gemeenteraad bevordert de eenduidige interpretatie van deze gedragscode.
3. Minimaal een keer per bestuursperiode evalueert de gemeenteraad van Schagen de gedragscode op actualiteit, functioneren en of deze naar behoren wordt nageleefd.

Hoofdstuk 9: Slotbepalingen

Artikel 9.1 Inwerkingtreding en intrekking

1. De gedragscode treedt de dag na bekendmaking in werking.

2. Gelijktijdig met het in werking treden van deze regeling worden de gedragsregels politieke ambtsdragers (schone handen) en de Integriteitsnota gemeente Schagen 2013 ten aanzien van de gemeenteraad Schagen ingetrokken.

Artikel 9.2 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Gedragscode integriteit gemeenteraad Schagen 2024.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Schagen in de openbare gemeenteraadsvergadering van 17 december 2024.

*Raadsgriffier
G.E.P. Meijer*

*Burgemeester
M.J.P. van Kampen-Nouwen*

Toelichting

Hoofdstuk 2: Voorkomen van belangenverstrengeling

Bij veel besluiten die de gemeenteraad neemt, kan direct of indirect een persoonlijk belang van raadsleden in het geding zijn. Dat is inherent aan wonen, werken en recreëren in de gemeente Schagen. Een persoonlijk belang hebben bij besluiten is op zichzelf niet doorslaggevend bij de vraag of sprake is van belangenverstrengeling. Een raadslid dient zich volgens de wet alleen van beraadslaging en stemming te onthouden als hij naast een persoonlijk belang ook een onmiddellijk of actueel belang bij een aanleggen heeft.

Of daar sprake van is, hangt in de eerste plaats af van de aard van het te nemen besluit. Gaat het om iets algemeen, wat gevolgen heeft voor een grote kring van betrokkenen, dan staat het raadsleden vrij om daarover mee te praten en te stemmen – zolang zij daarbij maar het algemeen belang voor ogen blijven houden.

Voorbeelden:

Ben je bijvoorbeeld onderwijzer op een school in de gemeente Schagen en staat scholenbeleid op de agenda van de raad, dan is jouw kennis en ervaring wellicht juist wel van belang om tot goede besluitvorming te komen. Moet een besluit worden genomen over ontsluiting van de wijk waar je woont en rekenen inwoners erop dat jij hun standpunt naar voren brengt, dan ben je ook vrij om daarover je inbreng te hebben. Deze voorbeelden gaan over gezondheid, leefbaarheid en bereikbaarheid en veel minder over persoonlijke belangen die in het spel zijn.

Alleen in bijzondere gevallen, wanneer de besluitvorming vooral over jouw belang gaat of over de organisatie waarvan je bestuurder bent (en dus ook formeel een verantwoordelijkheid hebt), is het op grond van artikel 28 Gemeentewet niet toegestaan om deel te nemen aan de beraadslaging en de stemming. Denk dan bijvoorbeeld aan ruimtelijke plannen waarvan je zelf als inwoner initiatiefnemer bent of het financieel ondersteunen van de culturele instelling waar je zelf in het bestuur zit.

“Middellijk”

Er wordt geacht dat raads- en steunfractieleden een keuze maken tussen het politieke belang en het persoonlijke belang. Zij moeten zich ook van beraadslagen en meestemmen onthouden als het persoonlijk belang van bloed of aanverwanten of een andere intensieve persoonlijke relatie in het geding is. Er is ook sprake van persoonlijk belang wanneer op persoonlijke titel een beroeps- of bezwarenprocedure is gestart.

Hoofdstuk 3: Omgang met informatie

Geheime informatie is informatie waar formeel geheimhouding op is gelegd op grond van de Gemeentewet. Raads- en steunfractieleden zijn in die situatie wettelijk verplicht tot geheimhouding.

Er kunnen zich echter ook situaties voordoen waarbij informatie beschikbaar is waarvan het raads- of steunfractielid redelijkerwijs moet begrijpen dat de informatie waarover die beschikbaar heeft (nog) niet bestemd is voor de openbaarheid. Het gaat dan bijvoorbeeld om informatie waarover het college van B&W nog tot geheimhouding kan besluiten. Of informatie die onder embargo met de raads- en steunfractieleden is gedeeld en die de volgende dag openbaar wordt gemaakt.